

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Pers en Voorlichting

PERSCOMMUNIQUE nr. 73/07

16 oktober 2007

Arrest van het Hof van Justitie in zaak C- 411/05

Félix Palacios de la Villa / Cortefiel Servicios SA

HET HOF GEEFT NADERE INVULLING AAN DE VOORWAARDEN OP GROND WAARVAN DE LIDSTATEN KUNNEN VOORZIEN IN EEN VERSCHIL IN BEHANDELING OP GROND VAN LEEFTIJD

Het doel, ontleend aan de algemene context van een nationale regeling, om de toegang tot de arbeid te bevorderen door een betere verdeling ervan tussen de generaties, kan in beginsel worden aangemerkt als een „objectie[ve] en redelijk[e]” rechtvaardiging, „in het kader van het nationale recht” voor een verschil in behandeling op grond van de door de lidstaten voorgeschreven leeftijd

Een richtlijn uit 2000¹ heeft tot doel met betrekking tot arbeid en beroep een algemeen kader te creëren voor de bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, met name discriminatie op grond van leeftijd. Een direct op leeftijd gegrond verschil in behandeling vormt in beginsel een door het gemeenschapsrecht verboden discriminatie. Op grond van de richtlijn kunnen de lidstaten echter voorzien in een dergelijk verschil in behandeling en dit niet als discriminatie beschouwen, indien het in het kader van de nationale wetgeving objectief en redelijk wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel, met inbegrip van legitieme doelstellingen van het beleid op het terrein van de werkgelegenheid en de arbeidsmarkt. Bovendien moeten de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn.

In de Spaanse regeling wordt de geldigheid erkend van in collectieve overeenkomsten voorkomende clausules betreffende gedwongen pensionering die daarvoor als enige voorwaarden stellen dat de werknemer de op 65 jaar gestelde leeftijdsgrens voor pensioengerechtigdheid heeft bereikt en voldoet aan de overige in de socialezekerheidswetgeving gestelde voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op een op premie- of bijdragebetaling berustend ouderdomspensioen.

Palacios de la Villa is sinds 1981 bij Cortefiel werkzaam geweest als organisatiemanager. In 2005 heeft Cortefiel hem schriftelijk meegedeeld dat de arbeidsovereenkomst van

¹ Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (PB L 303, blz. 16).

rechtswege was ontbonden omdat hij de leeftijd voor gedwongen pensionering had bereikt. Op de datum van deze kennisgeving had hij de tijdvakken vervuld om aanspraak te kunnen maken op een ten laste van het socialezekerheidsstelsel komend ouderdomspensioen ten belope van 100 % van zijn bijdragegrondslag.

Palacios de la Villa, die van mening was dat genoemde kennisgeving gelijkstond aan een ontslag, heeft beroep ingesteld bij de Spaanse rechter die het Hof meerdere prejudiciële vragen heeft gesteld over de uitlegging van de richtlijn uit 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep.

Het Hof onderstreept allereerst dat een nationale regeling, volgens welke het bereiken door de werknemer van de voor gedwongen pensionering vastgelegde leeftijd automatisch meebrengt dat zijn arbeidsverhouding van rechtswege wordt beëindigd, van invloed is op de duur van de arbeidsverhouding tussen de werkgever en zijn werknemer, en meer in het algemeen op de uitoefening door de betrokken werknemer van zijn beroepsactiviteit, door hem te beletten om in de toekomst deel te nemen aan het arbeidsproces. Een dergelijke regeling van een lidstaat schrijft derhalve regels voor betreffende „werkgelegenheid en arbeidsvoorwaarden, met inbegrip van ontslag en beloning” in de zin van de richtlijn uit 2000 en valt derhalve binnen de werkingssfeer van deze richtlijn.

Een dergelijke nationale regeling moet worden aangemerkt als een regeling die werknemers die deze leeftijd hebben bereikt, direct ongunstiger behandelt dan alle andere economisch actieven. Een dergelijke regeling schept dus een direct op leeftijd gegrond verschil in behandeling.

Vervolgens onderzoekt het Hof de eventuele rechtvaardigingsgrond voor dit verschil in behandeling.

Het Hof onderstreept dat de Spaanse regeling is vastgesteld op instigatie van de sociale partners, in het kader van een **nationaal beleid dat is gericht op bevordering van de toegang tot arbeid door een betere verdeling van de werkgelegenheid tussen de generaties. Dat de genoemde regeling formeel niet naar een dergelijke doelstelling verwijst, sluit niet automatisch uit dat zij kan worden gerechtvaardigd.**

Het Hof oordeelt namelijk dat het onderliggende doel van de betrokken maatregel kan worden bepaald aan de hand van andere elementen, ontleend aan de algemene context van de betrokken maatregel, zodat de rechtvaardiging ervan door de rechter kan worden getoetst.

Uit de context waarin de Spaanse regeling is vastgesteld, leidt het Hof af dat deze beoogt de nationale arbeidsmarkt te reguleren, met name om de werkloosheid te bestrijden. De legitimiteit van een dergelijke doelstelling van algemeen belang kan redelijkerwijs niet in twijfel worden getrokken, aangezien de bevordering van een hoog niveau van werkgelegenheid gelet op de richtlijn uit 2000, het EU-Verdrag en het EG-Verdrag een van de zowel door de Europese Unie als door de Gemeenschap nagestreefde doelstellingen vormt.

Een dergelijke doelstelling moet derhalve in beginsel worden aangemerkt als een „in het kader van de nationale wetgeving objectieve en redelijke” rechtvaardiging, zoals bedoeld

in de richtlijn uit 2000, voor een door de lidstaten voorgeschreven verschil in behandeling op grond van leeftijd.

Ten slotte herinnert het Hof eraan dat de lidstaten en in voorkomend geval de sociale partners, bij de huidige stand van het gemeenschapsrecht over een ruime beoordelingsvrijheid beschikken, niet alleen bij de beslissing welke van meerdere doelstellingen van sociaal en werkgelegenheidsbeleid zij specifiek willen nastreven, maar ook bij het bepalen van de maatregelen waarmee deze doelstelling kan worden verwezenlijkt. De in deze context genomen nationale maatregelen mogen echter niet verder gaan dan „passend en noodzakelijk” is voor het bereiken van het door de betrokken lidstaat nagestreefde doel.

Dat de autoriteiten van de lidstaten de gedwongen pensionering wegens het bereiken door de werknemer van de voorgeschreven leeftijdsgrens, passend en noodzakelijk kunnen achten voor het bereiken van het in het kader van het nationale werkgelegenheidsbeleid gepresenteerde legitieme doel – bevordering van volledige werkgelegenheid door verbetering van de toegang tot de arbeidsmarkt –, lijkt niet onredelijk.

Bovendien kan de betrokken maatregel niet worden aangemerkt als een excessieve inbreuk op de gerechtvaardigde aanspraken van werknemers die wegens het bereiken van de voorgeschreven leeftijdsgrens gedwongen worden gepensioneerd, aangezien de betrokken nationale regeling niet alleen is gebaseerd op een bepaalde leeftijd, maar tevens rekening houdt met de omstandigheid of de belanghebbenden aan het einde van hun beroepsloopbaan aanspraak hebben op een financiële vergoeding in de vorm van een ouderdomspensioen als voorzien in de Spaanse regeling, waarvan de hoogte niet als onredelijk kan worden beschouwd.

Het Hof oordeelt derhalve dat een dergelijke regeling niet onverenigbaar met de richtlijn uit 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep is.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

Beschikbare talen: BG CS DE EN ES EL FR HU IT NL PL PT RO SK SL

De volledige tekst van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de internetpagina van het Hof

*<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=NL&Submit=rechercher&numaff=C-411/05>
vanaf ongeveer 12.00 uur.*

Voor nadere informatie wende men zich tot de heer Stefaan Van der Jeught.

Tel: +352 4303 2170 Fax: +352 4303 2988